

ZARZĄDZENIE NR 2150/2024
PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA
Z DNIA 6 sierpnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia i przekazania pod obrady Rady Miasta Krakowa projektu uchwały
Rady Miasta Krakowa w sprawie nazwy skweru**

Na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, 721) zarządza się, co następuje:

§ 1. Postanawia się przyjąć i przekazać pod obrady Rady Miasta Krakowa projekt uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie nazwy skweru.

§ 2. Wykonanie zarządzenia powierza się Sekretarzowi Miasta Krakowa.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

druk nr

projekt Prezydenta Miasta Krakowa

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA KRAKOWA
z dnia

w sprawie nazwy skweru

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, 721) uchwała się, co następuje:

§ 1. Nadaje się nazwę Skwer Marii Spiss dla bezimiennego obszaru położonego w Dzielnicy VII Zwierzyniec część działki nr 235/3, obręb nr 17, jednostka ewidencyjna Krowodrza przy skrzyżowaniu ulic: Kamedulskiej, Przegorzalskiej i Adolfa Szyszko-Bohusza.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Krakowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Uzasadnienie

Z wnioskiem o nazwanie bezimiennego skweru zlokalizowanego na terenie Dzielnicy VII Zwierzyniec imieniem Marii Spiss wystąpiła Rada Dzielnicy VII Zwierzyniec uchwałą nr IV/42/2024 z dnia 29 lutego 2024 r. Propozycja ta uzyskała pozytywną opinię Zespołu ds. Nazewnictwa Komisji Kultury i Ochrony Zabytków Rady Miasta Krakowa oraz Instytutu Pamięci Narodowej. Nadanie nazwy dla bezimiennego skweru zapewni godne upamiętnienie postaci dr Marii Spiss zasłużonej dla społeczności Przegorzał.

Uchwała nie spowoduje wzrostu wydatków na funkcjonowanie Urzędu Miasta Krakowa. Realizacja uchwały nie wymaga zwiększenia zatrudnienia, a także nie będzie powodować w przyszłości dodatkowych kosztów niż ponoszone przed jej wprowadzeniem.

Dr Maria Spiss (ur. 11 marca 1895 r., zm. 23 kwietnia 1982 r.) jest wybitną postacią w historii osiedla Przegorzały, na które wraz z mężem sprowadziła się w 1934 roku. Największe osiągnięcia zawodowe, naukowe i społeczne dr Marii Spiss przypadają na okres po drugiej wojnie światowej, a więc już po ukończeniu przez nią 50. roku życia. W trudnym okresie bezpośrednio po wojnie przez 24 lata pracowała jako jedyny lekarz w przychodni mieszczącej się w jej domu przy ul. Jodłowej, obejmującej swoim zasięgiem ciężki terenowo, rozległy obszar Przegorzał i Bielan. Równocześnie była lekarzem zakładowym Wodociągów na Bielanach oraz przy ul. Senatorskiej, a także w prewentorium dziecięcym w Przegorzałach. Działalność dr Marii Spiss wykraczała daleko poza praktykę lekarską. Przykładem jej skutecznych i doniosłych lokalnych inicjatyw społecznych są m.in. sanacja studni w Przegorzałach (dzięki czemu zniknęły w tym rejonie wypadki duru brzuszego), czy doprowadzenie do budowy bloku mieszkalnego dla robotników Wodociągów przy ul. Mirowskiej (budynek istnieje do dziś). Mimo ciężkiej pracy lekarza rejonowego i zakładowego oraz działalności społecznej, dr Maria Spiss nie rezygnowała z aspiracji naukowych. W 1947 roku habilitowała się na podstawie rozprawy „*Wieś podmiejska jako istotny czynnik rozwoju urbanistyki. Studium higieny*” (druk 1948 r.). Materiały w postaci własnych badań ankietowych zebrała na terenie swojej pracy etatowej. Wysoko oceniona praca do dziś służy jako materiał źródłowy dla higienistów i socjologów. Dodatkowo w 65. roku życia uzyskała II stopień specjalizacji w zakresie chorób wewnętrznych. Publikowała w czasopismach naukowych, przez wiele lat przed i po II wojnie wykładała higienę w Uniwersyteckiej Szkole Pielęgniarek, a w czasie wojny na tajnych kursach. Była autorką podręcznika dla pielęgniarek. Przez kilka lat po wojnie prowadziła wykłady z higieny dla architektów i urbanistów na Wydziale Architektury Politechniki Krakowskiej. Warto odnotować, że w czasie okupacji dr Maria Spiss wraz z mężem w sposób ciągły pomagali kilku najuboższym rodzinom w Przegorzałach, nieśli również pomoc materialną kilku rodzinom profesorów uwięzionych w listopadzie 1939 r. w pamiętnej akcji Sonderaktion Krakau, znajomym Żydom, a znanego bakteriologa, profesora Wrzoska z rodziną, wysiedlonego z Poznania, przyjęli pod swój dach. Dodatkowo, trwałym cennym obiektem wniesionym do Przegorzał przez dr Marię Spiss jest obraz Józefa Unierzyskiego, ucznia Matejki, ofiarowany do kościoła po utworzeniu parafii w 1950 r., który do zmiany wystroju kościoła w 1967 roku ozdobił główny ołtarz świątyni.